

माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र(इ.१० वी) व उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र(इ.१२ वी) परिक्षेस प्रविष्ट होणा-या राज्य,राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर सहभागी झालेल्या खेळाडू विद्यार्थ्यांना क्रीडा सवलतीचे वाढीव २५ गुण केवळ उत्तीर्ण होण्यासाठीच देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग,

शासन निर्णय क्र.एसएससी-२०११/(१६२/११)/उमाशि-२,

मंत्रालय विस्तार भवन,मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- ३० नोव्हेंबर, २०११

- संदर्भ:-**
- १) सचिव,महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,पुणे यांचे अ.शा. पत्र क्र.रामं/परिक्षा-५/३६५५, दि.२१ मे २००७
  - २) शासन पत्र क्र.एसएससी-२००२/(१०४/०२)/उमाशि-२, दि.४ जून २००७
  - ३) सचिव,महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,पुणे यांचे पत्र क्र.रा.मं./परिक्षा-५/३८७४, दि.१.७.२०११

प्रस्तावना:- माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परिक्षा(इ.१० वी) व उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परिक्षा(इ.१२ वी) या परिक्षेस प्रविष्ट होणा-या राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर सहभागी झालेल्या निर्यामित खेळाडू विद्यार्थ्यांना मंडळ नियमावलीतील नियम क्र.५२ व ९९ मधील दुरुस्तीच्या तरतूदीनुसार क्रीडा सवलतीचे गुण देण्यात येत होते. तदनंतर यामध्ये सुधारणा करून सद्यःस्थितीत संदर्भाधीन क्र.२ येथील पत्रान्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आदेशानुसार या खेळाडू विद्यार्थ्यांना क्रीडा सवलतीचे वाढीव २५ गुण देण्यात येत आहेत. सदर आदेशाची अंमलबजावणी माहे फेब्रुवारी-मार्च २००७ च्या परीक्षेपासून मंडळामार्फत करण्यात येत आहे.

क्रीडा सवलतीचे वाढीव गुण देण्यासंदर्भात गुणांकन पध्दतीत त्रुटी असून त्यात बदल करण्याकरिता विविध क्रीडा संस्था, क्रीडापटू, पालकवर्ग, प्रसार माध्यमे व समाजातील विविध घटक इत्यादिकडून सातत्याने मागणी करण्यात येत होती. ही बाब विचारात घेऊन शासन स्तरावर वेळोवेळी बैठका घेण्यात आल्या. सदर बैठकांमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार क्षेत्रीय स्तरावरही यासंदर्भातील बैठका आयोजित करून सध्या अस्तित्वात असलेल्या क्रीडा सवलतीचे वाढीव गुण देण्याबाबत त्यांचेकडून प्रस्ताव सादर करण्यात आले. सदर प्रस्तावाची छाननी करून इ.१० वी व इ.१२ वीमध्ये प्रविष्ट झालेल्या खेळाडू विद्यार्थ्यांना सुधारित पध्दतीने क्रीडा सवलतीचे वाढीव गुण केवळ उत्तीर्ण होण्यासाठीच देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:- माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र(इ.१० वी) व उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र(इ.१२ वी) परिक्षेस प्रविष्ट होणा-या राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर सहभागी झालेल्या खेळाडू विद्यार्थ्यांना परिक्षेत

अनुत्तीर्ण झाल्यास, त्यांना उत्तीर्ण होण्याच्या किमान मर्यादेपर्यंत क्रीडा सवलतीचे वाढीव २५ गुण केवळ उत्तीर्ण होण्यासाठी देण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय व महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार खालील अटींची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहून क्रीडा सवलतीचे वाढीव गुण अनुज्ञेय राहतील:-

(१) भारतीय शालेय खेळ महासंघ व भारतीय क्रीडा प्राधिकरणामार्फत ज्या खेळाचे राष्ट्रीय स्तरावर आयोजन करण्यात येते त्या खेळामधील महाराष्ट्रात आयोजित करण्यात येणारे खेळ व महाराष्ट्र राज्य क्रीडा परिषदेची मान्यता असलेले खेळ क्रीडा गुणांसाठी ग्राह्य धरण्यात यावेत.

(२) क्रीडा गुण देण्यासाठी त्या शैक्षणिक वर्षातील दि.१ जून ते २८/२९ फेब्रुवारी या कालावधीत आयोजित करण्यात आलेल्या क्रीडा स्पर्धा ग्राह्य धरण्यात याव्यात. (इ.१० वी व इ.१२ वीची परिक्षा ही फेब्रुवारी व मार्चमध्ये होते तसेच परिक्षा संपल्यानंतर संघटनेमार्फत होणा-या स्पर्धामध्ये सहभागी होणारे खेळाडू हे फक्त क्रीडा गुणांचा लाभ घेण्याच्या उद्देशाने सहभागी होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.)

(३) खेळाडू विद्यार्थी हा एकापेक्षा अधिक खेळात सहभागी झालेला असला तरीही त्याला त्याच्या उच्चतम एकाच खेळाच्या प्रमाणपत्राचे गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

(४) खेळाडू विद्यार्थी ज्या जिल्हयामध्ये शिक्षण घेत आहे त्याच जिल्हयाकडून त्याने राज्यस्तरिय क्रीडा स्पर्धेत सहभाग घेतलेला असावा.

(५) राज्य संघटनेने आयोजित केलेल्या राज्यस्तरिय क्रीडा स्पर्धेच्या कोणत्याही दोन वयोगटांची यादी वाढीव क्रीडा गुणांसाठी क्रीडा संचालनालयास सादर करावी. सदर दोन्ही वयोगट हे १९ वर्षाआतील असावेत. सदर वयोगटाच्या स्पर्धा वा राष्ट्रीय संघटनेने आयोजित केलेल्या वयोगटांच्या असाव्यात(१४ वर्षाखालील वयोगटाच्या यादया सादर करू नयेत).

(६) शालेय राज्यस्तरिय,राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेत सहभागी झालेल्या व प्राविण्य प्राप्त खेळाडूंची माहिती क्रीडा व युवक सेवा संचालनालयाच्या वेबसाईटवर टाकण्यात यावी.

(७) अधिकृत राज्य संघटनांनी आयोजित केलेल्या अधिकृत राज्यस्तरिय, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेत सहभागी झालेल्या व प्राविण्य प्राप्त खेळाडूंची माहिती त्या त्या खेळांच्या राज्य संघटनेने त्यांची वेबसाईट तयार करुन वेबसाईटवर टाकण्यात यावी.

(८) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने ज्या खेळाडूंना वाढीव क्रीडा गुण दिलेले आहेत त्यांची यादी वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात यावी.

(९) राज्य संघटनांनी त्यांच्या राज्य,राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेची माहिती स्पर्धा संपन्न झाल्यानंतर १० दिवसाच्या आत विहित नमुन्यामध्ये संबंधित जिल्हा क्रीडा अधिकारी कार्यालयास २ प्रतीत सादर करावी. जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांनी सदर प्रस्तावांची छाननी करुन पुढील कार्यवाही करावी.

(१०) राज्यस्तरिय स्पर्धा संपन्न झाल्यानंतर त्वरित खेळाडूने त्याचा अर्ज मुख्याध्यापक/प्राचार्य यांच्याकडे सादर करावा. मुख्याध्यापक/प्राचार्य यांनी खेळाडूच्या अर्जाची शहानिशा करुन त्वरित जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांच्याकडे सादर करावा. जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांनी क्रीडा गुणांचे प्रस्ताव त्या शैक्षणिक वर्षातील दि.३१ मार्चपर्यंत संबंधित विभागीय शिक्षण मंडळ यांच्या कार्यालयास सादर करावेत. तदनंतर आलेल्या प्रस्तावांचा विचार करण्यात येणार नाही.

(११) राज्य संघटनेमार्फत आयोजित स्पर्धा या जिल्हा,विभाग,राज्य व राष्ट्रीय स्तरावर आयोजन करणे आवश्यक आहे.

(१२) संघटनेच्या जिल्हास्तरिय व विभागीय क्रीडा स्पर्धेची व जिल्हास्तरिय संघटनेच्या अधिकृततेबाबतच्या कागदपत्रांची तपासणी जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांनी करावी.

(१३) क्रीडा व युवक सेवा संचालनालयामार्फत ज्या खेळांना क्रीडा गुण द्यावयाचे आहेत त्या अधिकृत राज्य संघटनांची यादी जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांना कळविण्यात येईल.

(१४) जिल्हा संघटनेने आयोजित केलेल्या जिल्हास्तरिय क्रीडा स्पर्धांमध्ये सांघिक क्रीडा प्रकारामध्ये कमीत कमी ८ संघ वैयक्तिक क्रीडा प्रकारामध्ये प्रत्येक बाबीत कमीत कमी ८ खेळाडू सहभागी होणे आवश्यक आहे. तसेच सहभागी झालेल्या खेळाडूंची नोंदणी जिल्हा स्तरावर होणे आवश्यक आहे.

(१५) राज्य संघटनांनी जिल्हा व राज्यस्तर स्पर्धांचे प्रमाणपत्र वाटप करताना प्रमाणपत्रांची रजिस्टरमध्ये नोंद करणे आवश्यक आहे.

(१६) राज्य संघटनांनी स्पर्धेच्या प्रत्येक प्रमाणपत्रावर अनुक्रमांक, संघटनेचा नोंदणी क्रमांक, दिनांक, राज्यस्तरिय कितवी स्पर्धा आहे, स्पर्धेचा कालावधी, स्थळ याचा उल्लेख असणे आवश्यक आहे.

(१७) प्रत्येक वर्षी एका वयोगटातील एकच स्पर्धा ग्राह्य धरण्यात येईल. निर्मात्रित क्रीडा स्पर्धा ग्राह्य धरण्यात येणार नाहीत.

(१८) राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धांच्या प्रमाणपत्रावर अध्यक्ष व सचिव यांच्यापैकी एकाची शाईची स्वाक्षरी अनिवार्य आहे.

(१९) राज्य संघटनांनी ज्या जिल्हयामध्ये जिल्हा व राज्य स्तरावरील स्पर्धांचे आयोजन केले असेल त्या स्पर्धांसाठी संबंधित जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांना व राष्ट्रीय स्पर्धेसाठी संबंधित विभागीय उपसंचालक, क्रीडा व युवक सेवा यांना निरीक्षक म्हणून उपस्थित राहण्याबाबत कळविण्यात यावे.

(२०) जिल्हा, राज्य संघटनांनी जिल्हास्तरिल स्पर्धा, राज्य अजिंक्यपद निवड चाचणी स्पर्धा, राष्ट्रीय स्पर्धा इ.सर्व स्पर्धांचा वार्षिक कार्यक्रम निश्चित करून त्याची प्रत संबंधित जिल्हा क्रीडा अधिकारी, विभागीय उपसंचालक, क्रीडा व युवक संचालनालयास वर्षाच्या सुरुवातीला कळवावी.

(२१) स्पर्धेचे अभिलेख कायमस्वरूपी जतन करून ठेवणे आवश्यक आहे.

२. क्रीडा व युवक सेवा संचालनालयाच्या वरील निकषांव्यतिरिक्त महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने विहित केल्यानुसार खालील निकषांचाही यामध्ये अंतर्भाव करण्यात येत आहे:-

अ) क्रीडा गुण सवलत ही केवळ उत्तीर्ण होण्यासाठीच देण्यात यावी. या सवलतीसाठी विषय संख्येची मर्यादा असणार नाही. सदरचे गुण एका विषयात अथवा सहा विषयापर्यंत सुद्धा एकूण २५ गुणांच्या कमाल मर्यादेत विभागून द्यावेत.

ब) राज्यस्तरिय, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेत सहभागी झालेल्या व प्राविण्य संपादन केलेल्या खेळाडूंना क्रीडा गुण देताना चालू शैक्षणिक वर्षातील १ जून ते २८/२९ फेब्रुवारी हया कालावधीतील स्पर्धा ग्राह्य धरण्यात याव्यात.

क) राज्य संघटनेच्यावतीने आयोजित करण्यात येणा-या स्पर्धांचे आयोजन जिल्हास्तर व राज्यस्तर या क्रमाने झाले असेल तरच क्रीडा गुण सवलत देण्यात यावी.

३. सदर सवलत ही नियमित विद्यार्थी तसेच बहिःशाल विद्यार्थी यांना लागू राहिल. तसेच ही सवलत शैक्षणिक वर्ष २०१२-१३ पासून अंमलात येईल.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०११११ .३०१७०८५०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(र. प्र. आटे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे
शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विभागीय शिक्षण मंडळ
सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
मा. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्रशिक्षण), मंत्रालय, मुंबई
मा. मुख्यमंत्र्यांचे उपसचिव, मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई
मा. उपमुख्यमंत्री यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई
मा. मंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव
मा. मंत्री (क्रीडा) यांचे खाजगी सचिव
मा. राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव
मा. प्रधान सचिव (शा.शि.व क्री.) यांचे स्वीय सहायक
उपसचिव (समन्वय), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती, का. उमाशि-२.